

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.
За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.

За све остале земље годишње
30 фран. у злату, на по године
10 фран. у злату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата шаље се почташвом
упутним непосредно админи-
страцији „Гласа Црногораца“ на
Цетиње, а коме је наручије, г.
Петру Рамадановићу, к. ц. аген-
ту у Котор. Доноси се шаљу
уредиштву. Рукописи се не вра-
ћају.

За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет цифра
по 2 новца на први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новца.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе

Постављамо

за Нашег Министра Финансија
Лазара Ђ Мијушковића, досадашњег
Предсједника Главне Државне Кон-
троле.

Цетиње, 3. Јуна 1903.

Никола I.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе.

На предлог Нашег Предсједника
Државног Савјета постављамо:

за члана Гл. Државне Контроле
Стева Татара, досадашњег првог сек-
ретара Министарства Унутрашњих
Дјела;

за секретара I-ве класе Гл. Држ.
Контроле Јована III. Хајдуковића,
досадашњег привременог секретара.

Цетиње, 2. Јуна 1903. год.

Никола I.

Предсједник Држ. Савјета,
В. Божо Петровић с/р

Највишим рјешењем Његовог
Краља. Височанства Господара,
а на предлог Државног Савјета, 13.
Маја 1903. године установљен је у
Црној Гори Монопол Дувана, о коме
ће се ускоро обнародовати нарочити
Закон.

У том смислу издаје се ова
НАРЕДБА:

Свима онијема, који су ове го-
дине садили дувана, наређује се, да
га никоме не смију уступити нити
продати ни под каквим условима.

Дуван ће куповати Управа Мо-
нопола која ће за то имати своје
магацине у Подгорици и у Бару.

Произвођачи дувана у Књаже-
вини Црној Гори дужни су вас ду-
ван предати у речено магацино и то
од 1. Новембра до 31. Децембра 1903
године

Цијену дувана споразумно од-
ређују произвођач и један чиновник
Управе Монопола; у случају неспо-
равума цијену ће одредити један
владин повереник

На потраживању произвођача
Управа Монопола даваће им ува-
пријед а на рачун засађеног дувана:

1/10 од приближне вриједности
рода кад се иста могне оцијенити;
2/10 кад се лишће буде побрало
и 3/10 кад се лишће почне слагати.

Произвођачи, код којих се буде
затекло непрерађеног дувана послје
31. Децембра 1903 године, сматраће
се као кријумчари и као такви биће
најстрожије кажњени.

Цетиње, 5. Јуна 1903 год.

Министар Финансија:
Л. Мијушковић.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— Њ. Кр. Височанства На-
шљедник и Књагиња Милица по-
вратила су се на Бару на Цетиње.

Њ. Кр. В. Господар примио је
овај телеграм, којим Му Његово
Величанство Краљ Петар јавља Своје
ступање на пријесто Србије:

Његовом Краљевском Височанству
Николи I.
Књазу Црне Горе.

Сретан сам, што Вашем Кра-
љевском Височанству могу јавити
Моје ступање на пријесто Србије.
Сенат и скупштина једнодушно су
ме изабрали. Увјерен сам, да ће
заједница родбинских, народнос-
них и вјерских осјећаја који нас
спајају, учинити да ћете ово сту-
пање као сретно сматрати. Краљ
Србије сачуваће увијек према Ва-
шем Краљевском Височанству ону
љубав, коју је гајио према Вама
као Књаза Карађорђевић.

Петар.

Овај телеграм отправљен је из
Женеве 2 о. м на 4 сата и 20 ми-
нута по подне, а примљен је на
Цетињу истог дана у 8 вече, те
према томе размиоу се на путу са
поздравном честитком Њ. Кр. В.
Господара, коју смо у прошлом бро-
ју донијели, пошто су обје депеше
готово једновремено упућене биле.

Цетиње, 6 јуна.

Резултати двојног савеза.

Поред свијех сплетака и потај-
ног рата, који се води против савеза
између Русије и Француске, ипак
је он чвршћи и сталнији, него тројни
савез, о којему се данас не збори
друччије него да је мртво слово на
артији. „Н. Времења“, занимајући се
мишљењем „Дипломата“ о двојном
савезу, о чему је већ била ријеч у
нашем листу, очито тврди, да кад
би се на што у међународној поли-
тици догодило, што би дирнуло
животне интересе тога савеза. његова
гровна сила и значај без олагања
би се показало, па настала даље:
„Узајамни односи Русије и Францу-
ске почивају на тако чврстом темељу,
да га никакви случајни неспоразуми
и вјештачке политичке комбинације
поколебати не могу. То је савез на-
родни, који не само што у Францу-
ској стоји изван партија, него служи
као принцип који те партије уједи-
њује. Питање о савезу с Русијом
једино је, на коме се при гласању у
француском парламенту уједињују у
једну цјеливу представници најрав-
ноправнијих политичких праваца“.

„Али не допуштајући никакве
сумње за сталност и трајност овога
савеза, опет се може жељети, да се
његов утицај у међународној поли-
тици искаже у одређеним формама,
да се покаже као сила активна, која
ради непрестано“.

„Истина, пасивни карактер фран-
цуско-руског савеза условљава се у
неколико и његовом основном цијелу,
т. ј. чувањем јевропског мира. Али
нема сумње да сама та цијел, још
кад се узме у уском смислу, далеко
не може исцрпити смисао и значај
двојног савеза. Узајамна обвеза Ру-
сије и Француске састоји се само у
томе, да стоје на стражи мира. По-
двостручивши савезом своју снагу,
Русија и Француска морале су се
користовати тијем за активизацију рад“.

„Криво би било тврдити, да
савезничке државе нијесу предузи-
мале и такав рад. Савез је донио
плод и то плод крупни, али само у
правцу колонијалне политике“.

„Сви новији колонијални до-
бици Француске, који су учврстили
њен положај како у Индо-Китају,
тако и у Алжиру, били су постиг-
нути благодарећи томе савезу, који
јој је дао могућност, да се брине о
колонијама, не бојећи се заплета у
Јевропи“.

„За Русију се може рећи то
исто. Њој је тај савез помогао, да
се учврсти на Далеком Истоку, а
тај се рад, бев да се бојимо да ћемо
се удаљити од истине, може такође
назвати колонијалним“.

„Но као год што се Француска
није користила савезом да подигне
своју снагу у Јевропи, н. пр. да
поврати себи у Мисиру права, таква
иста као што их Инглеска има, тако
се и Русија није користовала савезом,
да учврсти свој положај на Ближ-
њем Истоку, што би се одмах пока-
зало у њеном престижу у међуна-
родној политици“.

„Узроци, зашто је ово овако
било, веома су сложни, на их већемо
претресати. Несумњиво је то, да је
занимање савезника овом, тако рећи,
другостепеном работом, дало повода,
да се посумња како у плодовитост,
тако и у сталност двојног савеза.
По себи се разумије, да кад би
Француска, ослањајући се на савез,
мјесто Индо-Китаја заузеле Мисир,
а Русија мјесто Порт-Артура — Бо-
сфор, онда би смисао и значај двој-
ног савеза био потпуно јасан како
за руски, тако и за француски народ,
до потоњег тамбовског мужика и
бретањског рибара“.

„Уз ово треба напоменути, да
руска и француска дипломатија, по-
слије закљученог савеза, није вајед-
нички радила и ако се то могло у
многим случајевима учинити. По
неким јединичним примјерима њи-
ховог ваједничког рада, лако би се
било увјерити, какав огроман утисак
чини такав рад. Међу тијем и руска
и француска дипломатија шљедовале
су и даље свака својим путем, којим
су се некад сусрјетале, а некад
равилавале. А кад би свуда и свагда
страна представници знали, да ријеч
„Русија“ значи у исто вријеме „и
Француска“, и обратно, онда би резул-
тати већине дипломатских корака
могли бити далеко другачији, него што су“.

„У осталом, то се још може по-
правити. Могуће је надати се и на
то, да колонијални период у по-
литици држава двојног савеза, ако
није још прошао, бар се примиче
крају; зато се у недалекој будућно-
сти може очекивати, да ће те државе
принудити за други рад, који би био
плодовитији и ближи интересима на-
родне масе, а шљедоватељно и разум-
љивији“.

ПУТ КРАЉА ВИКТОРА ЕМАНУИЛА У ПАРИЗ.

Коначно је утврђено, да ће ита-
лијански Краљ посетити предсјед-
ника француске републике Лубе-а
3 јула, а енглеског Краља Еду-
арда 2 новембра. Париска посјета је
намјерно размакнута од лондонске,
како се не би могло рећи, да је Краљ
Виктор Емануил посјетио предсјед-

ника Лубе-а у проласку за Лондон,
јер друччије није могло ни бити.
Француски листови најодушевљеније
повдварају с тога италијанског
Краља овим повдравом: „Париж није
за Краља Виктора ставица, већ циљ
пута. Краљ Виктор Емануил сад
посјећује Француску у потпуној
слободи, из сопствене иницијативе, и
само Француској окреће се срдач-
ност добра сусједа. То је свечано
потврђење помоћу ускрсулог прија-
тељства између оба народа“.

Колика се пак важност тој по-
сјети придаје у Италији, свједочи
нам „Трибуна“, која о томе на удов-
ном мјесту овако пише:

„Ова посјета коначно довршује пе-
риод неповерења између два по крви
сродна народа, које је њихова исто-
рија на корист цивилизације тијесно
ујединила. Напа веома може сада
пружити сигурно јемство обновљена
пријатељства према Француској, а да
при том не настане никаква сумња
о италијанској лојалности. Независ-
ност, или баш сигурност оваког
преокрета најбоље потврђује, како
је мудро и сретно потоњих година
управљана спољашња политика Ита-
лије, што је најбоља задовољствена
и за садашњег министра спољних
послова, г. Морина.“

Али Краљ наше државе не би
посјетио поглавара које иностране
државе, кад његови министри не би
сигурно знали, да ће ова посјета
бити одвраћена онако, како треба и
васлужује. То значи дакле: данас
се јавља, да ће Краљ италијански
ићи у Париз, а сутра ће се јавити,
да ће предсједник француске репу-
блике доћи у Рим.

То ће бити први пут послје
20 септембра 1870 год. да поглавар
једне католичке земље долази у нашу
престоницу, да укаже поштовање и
Владаоцу и јединству нашег полу-
острва.

Догађај, који отпочиње обја-
вљеним путовањем краља Краља
у Париз, имаће без сумње много
добрих пошљедица. У нашим одно-
сима с иностранством настаће при-
јатељско повјерење, удариће се печат
непронијемљивости народног устрој-
ства Италије, уништиће се сваки
остатак преживјелих илузија.

Није пуки случај да се ово
жељено зближење између Италије и
Француске збива баш сада, кад обје
земље имају искрене демократске
влдае. Јер, кадгод су се ове двије
земље могле сложити увијек су упо-
тријебиле ту слогу да пораде и да
се боре за слободу. Сад, кад су обје
слободне од сваке унутрашње реак-
ционалне струје, сад су се зблизиле,
чврсто убиједили, да ће њихово
искрено пријатељство допринијети
напредку човјечанства у будућности,
као што је допринијело у прошлости“.

Предсједник француске репу-
блике, Лубе, свакако ће у Риму
одвратити посјету Краља Виктора
Емануила, али да ли те посјете још
није одређен. Питање о Лубевој по-
сјети у Ватикану такођер је још
неријешено, а у Ватикану се говори,
да од посјете нема ништа. Ово пи-
тање стоји у свези с многијема дру-
гијема, која служе као сјеме раздора
међу Ватиканом и француском вла-
дом Сам Лубе, како пише „Eclair“,
налази се не само у добријем одно-
сима с Лавом XIII, него се још с

њим и препишује, а овај је ту недавно послао на дар госпођи предсједника Лубе-а скупштинске бројанице. Папа је наклонен предсједнику, а предсједнику је та наклоност драга, али то ни мало не смета овоме потоњему, да потписује декрете о значајењу епископа без предходног споразума с папским пријестолом. Папа опет, разумије се, не може одобрити однос француске владе према католичким калуђерима. Али положај француске владе данас је толико сталан, да она поставља питање друштво, него клерикали и не пита хоће ли Папа примити предсједника, но — приличи ли предсједнику француске републике, да походи Папу?

НА ВЛИЖЕМ И ДАЉЕМ ИСТОКУ.

Већина вијести, које су се у потоње вријеме појављивале с Балканскога полуострва, имале су врло песимистичан карактер. Тврдили су да је судар између Бугарске и Турске готово неизбежан и да Бугарска чека само резултат мисије Начовића, па чим се покаже да турска влада не жели испунити захтјеве (!) Бугарске, она ће ступити у акцију. Ти захтјени састојали су се у томе, да се Македонија даде аутономија са врло озбиљнијем гаранцијама од стране Турске.

Вијести из Македоније и Старе Србије нијесу такође биле добре. Мислили су да о реформама не може бити ни ријечи; нико није вјеровало да је македонско питање могуће ријешити мирним путем. Вијести из Софије могуће је било тумачити као да се у њима скрива нека тајна и замаскирана мобилизација бугарске војске. Кад се те вијести упореде с вијестима о неуспјеху Начовића, онда се је могло доћи до врло узнемирујућег закључка.

Руски лист „Новоје Време“, говорећи о овоме, пише овако:

„По стварности није тако мрачна као што изгледа по вијестима из Софије. Јуче се је у Софији збило нешто, што побија вијести о томе, да је стање у Македонији очајно и да су Македонци изгубили вјеру у помоћ држави. Македонци су пред становима представника великих држава чинили оваквије, а нарочито пред становом руског представника. Гоеп. Вахметјев био је привућен изаћи на балкон и држати говор, у коме је напоменуо, како се Русија непрестано брине о Словенима и савјетовао је Македонцима да буду паметни и да тријељиво чекају резултате оних мјера, које су предузете у корист њихових земљака. Овај говор био је примљен са задовољством од стране Македонаца.“

„Овај факт показује нам јасно какво расположење влада у македонским круговима у Бугарској, који стоје на челу покрета.“

„Према овоме све приче странијех новинара и неких бугарских листова о ужасима, који предстоје, ако се мисија Начовића сврши неуспјешно, показују се као

измишљотина, која је имала неку нарочиту циљев, а та циљев није имала ничега општега с бригама о благостању Македоније.“

Расправљајући даље питање о мисији Начовића и њеном значају и умјесности, исти лист завршује овако:

„Бугарска би имала право да се брине о појачању своје војничке спреме само у томе случају, кад би могуће било претпоставити, да би Турска њој могла објавити рат. Но такве могућности не постоји. Турска влада добро зна, како би се одијела према томе Русија, какву би тешку одговорност навукла на себе Оттоманска империја и какве би јадне последице могао донијети тај корак.“

„Бугарска се нема бојати од напада Турске, а да она сама пријеђе у офанзиву, било би савршено безумно.“

Док према овоме изгледа да се неће на нашем Ближњем Истоку догодити што год, што би проузроковало озбиљније ваплете у Јевропи, дотле се са даљег Истока добијају доста узнемирујуће вијести, које слуте, да би могле донијети брзо велику бурну — рат Јапана с Русијом.

Јапанци су љути на Русију, и с тога су увјерени, да се благи, који се купе над Корејом, могу равагати топовима, испалима на Русију.

У блиској будућности очекива се у Владивостоку долазак „царског посланика“, министра рата генерала Куропаткина, који ће, кажу, донијети „царску грамату“, у којој цар захваљује народу, који живи у приморском, амурском и забјкалском крају за његово коректно држање у вријеме китајског устанка

По схваћању других, који су посвећени у садашње односе, друштво се тумачи долазак министра рата у тамошњи крај. По њихову схваћању „царска грамата“ могла се послати поштом и долазак је министров само излика, да би се могао лично освједочити, да ли је тамошњи крај доста спреман, да одоли нападајућој непријатељској у случају рата и јесу ли спреме за рат свршене у довољној мјери.

Флота руска у пуном броју ојачана је још новим окопљачама, које су дошле из Русије, а имају осим тога у својој средини и лађе паролонних друштва „Добровољачка флота“ (трговачко друштво, које одржава везу између Русије и Владивостока, и паролони, који су тако направљени, да у случају рата могу служити као ратне лађе.) Флота ће имати маневре на обалама Кореје. Програм маневра је овај: Руска ескадра, која долази из Порт Артура има обдоби напајај непријатељске ескадре која се приближује од Јапана.

Да све није у реду може се судити и по овоме: Пред ускршње празнике послана је војничка ловачка експедиција из Новокијевског, да убије у околини тигра, који се појавио, и оцаваља је на обали међу стијењем, што се давно није видјело. Кад се пришло ближе видјело се, да је то гомила врећа с јапанским оризом, који је износио неколико тисућа цудова. (Шуд заноси преко 16 килограма.)

Откуд је дошла та тајна храна, која вриједи неколико тисућа рубаља, на мјесто скоро непреступачно, а ако је присутуачно, то је само с мора? Контробанда то није могла бити, јер у крају, у којем

државу — учине великом, моћном и уређеном јевропском државом. У овом погледу врло вјешто и веома значајно карактеристике Петра Великог изврстан познавалац Русије, Инглез Мекензи Валас (Mackenzie Wallace), који нам овако говори: „Читајући живот Петра Великог, којег је већим дијелом он сам сопственоручно написао, лако ћемо разумјети, за што га један дио његових поданика — који бјеху религиозно-консервативнога правца, — није хтио прихвати за законитог наследника православних царева? Стари царев руски бјеху људи са великом наклоношћу према раскоши, и бјеху дубоко прожети свијешћу о својем религиозном достојанству. Живели просто у Москви или у њезној најближој околини. они су проводили вријеме присуствујући на дугим богослужењима, или савјетујући се са бојарима, или посјећујући манастире и водећи побожне разговоре са црквеним великодостојаницима и побожним старцима калуђерима. Ако су се на какав пут спремали, сврха путовања им свакако бјеше хаџилук и поклоњење каквим моштинама светитељским, али у сваком случају било у Москви, било на другом којем мјесту, цар вагда бјеше одијелен од додира с људима, посредством ужасно строгих дворских церемонија. Једном рјечју у особи цареве бјеху уједињене особине хришћанског монарха и источног владара.“

Петар Велики пак бјеше оасвим други човек, који у московском ћутљивом и узвишеним религиозним обредима ватвореном друштву преставаше бика, затвореног на тијесном простору између четри вида, који немилосрдно ногама гази вријемном освештане појмове, укоријењене особине и утврђене етикету.

Без икаква обзира према јавноме мњењу и презирући народне предрасуде,

је нађен ориз, живи само руска војска, која ориза не купује, јер га добија од ера-ра забадава. Доказало се одмах убрзо, да су тај ориз донијеле ратне лађе јапанске, а имао би служити за јапанску војску, која би продрла на обале. Изненадни налаз био је повод, да су све ратне лађе, које су требале доћи до Владивостока и већ се кренуле на пут, одмах послане на обале корејске.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Извјештај IV. — 14. редовне сједнице „Леш. ком. загарачког учитељског удружења“.

Учитељи овога удружења држали су своју IV. односно 14-ту, редовну сједницу 17 априла 1903. г. на Грацу.

Сједница је свој рад отпочела тачно у 9 сати у јутру.

На истој рађено је:

1. Мјесни учитељ Симон Кужић, држао је практично предавање IV-ом разреду „о чулу вида“. За овим је сљедовао одмор, а вријеме којег је друштво изнијело своју критику на исто.

2. Учитељ Петар Мајић, држао је практично предавање „о Петру I. (сестом)“ у III. раз., послје чега је друштво и на ово дало своју критику.

3. Учитељ Видак Пејовић, читао је свој реферат на дио рада учитеља Мајића „Распоред наставног грађива по мјесецима школске године“, о коме је вођена подужа дебата, и друштво је ријешило, да се исти рад (са рефератом) поврати писцу, да га према реферату и друштвеним напоменама преради у другом формату, и доврши, како би за идућу сједницу био готов.

4. Учитељ Лука Апић читао је своју оцјену на рад учитеља С. Кужића „Миморалозија за П. III. и IV. раз. осмол. школа.“ Друштво је нашло да је рад исцрпно написан, и ријешило је да се исти поврати писцу ради исправка и допуне, држећи се друштвених напомена.

5. Уч. Мајић читао је свој рад „У колика се правца креће школски рад“, који је држао приликом Свето Савског славања 14/1 1903. Друштво је ријешило да рад задржи писац и према неким малим друштвеним напоменама преради.

6. Уч. Пејовић, читао је свој говор. држат приликом другог родитељског скупца 30/1 „О моралном домаћем васпитању дјеча.“ Према друштвеном ријешењу и очај рад задржава писац да га, ради неке мале допуне, преради.

7. Уч. В. Пејовић, поднио је свој рад „Предавање“ (основно) у II. раз. из рачуна о броју 21.4, које је дато на предмед попу Тому Кужићу.

При завршетку сједнице друштво је раздијелило 150 ком. разних књижица, које је Главно Школско Надзорништво упутило упрани овог удружења, као дар најбољој школи дјечи, које ће се међу дјецом раздијелити приликом овогодишњих школских испита. Овим путем друштво изјављује, у име повјерене му младежи, дародавцу најтоплију благодарност.

Управа удружења.

(Рус за Српску Књижевну Задругу.) Петроградски трговац Михајло Ивановић Смирнов, велики пријатељ српског

народа, послао је преко петроградског српског посланика Стојана Новаковића, Српској Књижевној Задрузи 2400 динара у злату. Из онога новца основаће се фонд под именом: Руски фонд Михајла Ивановића Смирнова, а служиће за награђивање српских превода из лијепе руске књижевности. Нека је част овом честитом Русу, који хоће да ради на духовном и културном абдижењу руског и српског народа.

(Споменик Глинки.) На дан 20 маја положен је на тргу Маријинског позоришта у Петрограду на свечан начин темељни камен за споменик великом руском музичару М. И. Глинки. На свечаности која је извршена у 2 сата после подна, били су присутни сви посланици руског музичког, умјетничког свијета. Међу њима је био и потпредсједник император. руског музичког друштва велики књаз Константин Константиновић. Споменик ће бити парађен по предлогу А. Р. Баха. Главна стоји управо на постаменту, на ком пише: „М. И. Глинк“.

На пиједесталу је написан: „Жизњ за Цари“; испод тога је направљен вијенац и различити инструменти. Средства за споменик сабрана су прилозима руског друштва.

(Добротвор просвјете у Русији.) Мантасев, који има изворе нафте у Вакуу, поконио је 700.000 рубаља да се у Тифлису створи политехника, и 100.000 рубаља да се у школи издржавају стипендијанти.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 6 јуна

(Свечана представа) — У част избора књ. Петра Карађорђевића за Краља Србије — позоришна друштво Ф. Ж. Илича давала је у уторник 3. о. м. свечану преставу „Бида“. Позориште је било лијепо декорисано, а на видном мјесту изложене су биле слике: В. Кр. Височанства нашег Узвишеног Господара и Његовог Величанства Краља Петра, обавијене вијеницима од зелени.

Представи су извођели присуствовати Њихова Височанства Књаз Мирко и Књагини Наталија, и чим су они ступили у Дворску ложу, војна оркестра одсвира најприје српску народну химну па првогору химну. Дукном пуно позориште најотмијенијег грађанства саслушало је обе химне стојећи и поздрављајући усклицима: Живио Краљ Петар Карађорђевић! Живио Књаз Никола!, послје чега је отпочела представа, која је испала на ванредно задовољство свијех присутнијех.

Чујемо, да ће се друштво Г. Илича задржати још које вријеме овдје.

(Г. др. М. Полит-Десанчић) ономадне у сриједу завршио је седамдесету годину од свога рођења. Даровити и учени Србин, а из имућне куће, већ од шездесетих година прошлог нијека аузимљиво видно мјесто међу српским правцима у Војводини, која је тада била још право огњиште српске просвјете, с којег су се стрцале благотворне искре по свим српским крајевима. Вагда биран за народног заступника по саборима у Пешти и Загребу за Световара Милетића, био му је десна рука.

Његове говоре у угарском парламенту, особито о источном питању, које га је на првом мјесту занимало, телеграф је разносио по свим већим јевропским листовима,

чему више да се дјиви? Да ли оној брзини, којом се, као ни једна варош у Јевропи, тако нагло подигао и унапредио? Да ли богатству, љепоти и красоти, којом изобилује? Или оној моћи, којом данас не само огромном руском државом, већ и цијелом Јевропом господари?

Ми се већемо упуштати у одговоре на стављена питања, него ћемо прећи на летицичан преглед и кратак опис главнијих знаменитости Петрограда, молећи поштоване слушаоце, да нам опросте, што због ограничености времена не можемо бити подробнији, исцрпнији и опширнији.

Како нам је свима добро познато, да је главно и највеће објележје рускога народа искрена побожност и то у духу свете нам вјере православне, то ћемо у првом реду приступити опису главнијих цркава и светињих мјеста, у којима је Петроград, религиозно према другим руским варошима доста оскудан и сиромашан.

У првом реду споменути нам је манастир Александр-Невског лавру, која се налази на јужном крају града, при завршетку главне улице петроградске т. за. Невског Проспекта. Лавру ову подигао је сам основалац Петрограда Петар Велики 1710. Она нам представља као неки четворкутни замак, који је са свију страна ограђен каменитим вомом. Унутрање зграде њезине спојене су једна с другом помоћу стаклених ходника и галерија. Она служи уједно и као резиденција петроградскога митрополита и викарних му епископа.

У лаври се налази седам храмова божијих, од којих је главни саборни храм св. Тројице зграда средње величине, са иконостасом од дивнога карарскога мрамора и иконама које су радили најславнији свјетски и руски сликарци, као: Ван-

ЛИСТАК.

Петроград

(Наставак.)

Многи ће се од поштованих слушалаца запитати, шта ли је дало повода Петру Великому да напусти Москву, те да се ријешити, да баш на том мјесту, гдје данас лежи Петроград, на иници своје простране државе, подигне себи и њој престолицу? На ово питање укрлатко можемо одговорити, да је Петра Великог на поминути корак навела колико његова екцентрична нарав, толико исто и његова наклоност и тежња за модерним преображајем Русије, која и ако је у неком погледу вријеђала пијетет према старини, ипак је у резултату неописаног добра учинила Русији, створивши од ње најмоћнију свјетску државу. Немарна и жустра нарав Петра Великог не могла се спријатељити са хладним ритуалним консервативизмом, који у Москви владаше и којег се он као цар морао придржавати. Он је покушао, да Москвиће приволи на завађање реформа, али поред свег његовог настојавања, не бјеше он у стању увјерити их, да преко мјерни и претјерани консервативизам не мора бити битна особина једнога владара и да му увађање корисних новина не пријечи, да се назове благовјерним царем и достојним насљедником својих предака. С тога он и намисли оставити Москву на миру и подићи себи нову престолицу, те у њој окружити себе искључиво људима, који ће у стању бити схватити његове намјере и помоћи му при извођењу планова, који ће позвани бити, да Русију — коју Јевропа сматраше за азијатску

који су се тако са српским питањем упознали. Нашта мање послужило је српској ствари пером својим, као вјешти публициста далеких погледа, не само по српским, него и по виђенијим француским и њемачким листовима, и његови су чланци ваљда сензацију произвели. Кад је у „Аугсбург. Алге. Цајтунгу“ изашао ред његових чланака без потписа, послје француско-њемачког рата, кад је аустријски Цар Франц Јосиф са Андрашијем у Петроград пошао, бечки су листови те чланке вјетко приписивали перу Бисмаркову. У својим младим годинама био је њеко вријеме на Цетињу као тајник Витешког Књаза Данила, чим се ваљда поносио. Г. 1867, био је на свесловенској изложби у Москви, гдје су били окупљени прваци свега Словенства, међу којима од стране Црне Горе били су В. Петар Вукотић и В. Илија Пламенац. Ту су његови говори такво одушевљење изазивали, да су га на рукама носили. Вјеран српским идеалима, из најчистијег патриотизма служио је ваљда Српству неограниченом љубави и самопожртвовањем, што га је доводило до оптужничке клупе за великодушје. Па га и данас видимо на челу „Браника“, одушевљена борца за бољу српску будућност. За то су му пријатељи и поштоваоци из свих српских крајева честитали ономадње 70-ту са признањем и са најбољим жељама. Са Цетиња поздравили су слављеника телеграфским честиткама наше Друштво Читавице и Горског Вијенца и још неки лични познаници и пријатељи његови, а између првих, била је ова честитка Њ. Кр. В. Господара:

D-ru M. Polit-Descančiću
Нови Сад.

Честитам ти данашњи дан, а увјерен сам да ћеш и све друге посветити истијем идеалима са истом ревностју и љубави. Нека дуго живи мудри тајник Мојега Стрица.

Никола.

На ову честитку заблагодарио је сједи јубилар овако:

Његовом Кр. Височанству

Књазу Николи I.

Цетиње.

Дубоко тронут великом пажњом којом се Ваше Краљевско Височанство сјетило старца негдашега тајника Витешкога Књаза Данила, изричем моју најтоплију, најсрдечнију захвалу на том одликовању. —

D-г Мих. Полит-Десанчић.

Честитајући и ми ову славу, желимо заслужном Србину-слављенику, да још дуго поживи и поради на бранику српских права и правце.

(Ревизија наших основних школа.)

Овогодишњи испити у нашим основним школама отпочели су у понедељник, 2. о. м. За ревизоре одређени су од Министарства Просвјете они: г. Лазо Поповић, професор, за школе у Зетској, Васојевићкој, Морачкој и једном дијелу Никшићке на-

Дејк, Куверчићко, Јакимов, Рубенс и Рафел Менкс. У овоме храму почивају мошти великог јунака руског светог Александра Њевског, које су амо донесене још под Петром Великим. Мошти ове почивају у саркофагу од чистог сребра, изнад којег се налази умјетнички израђени балдахин, као и велика пирамида са војничким трофејима, што је све такође од чистог сребра. На ову гробницу употребљено је не мање него 1800 кг. чистог сребра. Покров на саркофагу поклон је царнице Екатерине II, и израђен је самим скуповцима бриљантима.

У самој лаври налази се велико гробље, у које се осим братства манастирског сахрањују само чланови најотмијенијих породица петроградског друштва, као и научни и умјетни великани. Тако је ту сахрањен и Србин Теодор Јанковић-Миријевски, организатор школства руског, затим књижевници: Ломоносов, Фонвизин, Крилов, Карамзин, Достојевски и музичари Сјеров, Чајковски, Глинка, Рубинштајн и други. Порта манастирска и гробље служе и као пријатна шеталишта Петрограђанима, куда обично долазе да се одморе они, који су заморени од метежа и ужасне врвце овог великог града те траже мира и тишине.

У гробљу овоме, коју је пажњу највише занимао гроб и споменик руског књижевника великана М. Ф. Достојевског. Камено попрје његово ваљда ме је к себи привлачило; са обилна и замисљена лика његова, украшена благошћу и великом душевном бољешовшћу одсјајиваше величина духа његова, која се онако феноменално испољила у дјелима му, у којима налазимо дубоку психологију савременог човјека, нарочито пролетара, чије човјечанско достојанство он на сваком кораку штити и

чије; г. Лавар Перовић, професор за школе у Ријечкој, Црмичкој и Приморској нахији; г. Јоко Гојинић, учитељ у Голубовицама, за школе у Ђешанској, Брдској, Катунској и једном дијелу Ријечке и Никшићке нахије. Гдје ови ревизоре не би могли стићи, одабраше ови ревизоре од најбољих учитеља или свештеника, тако да до 25 јуна испити буду свршени у свим школама.

Извјештаји Министарства ће овом приликом, према датим им учствима, подробно прегледати стање, у коме се поједине школе налазе и уредити, ако би што код њих неуредно нашло.

(† Ранко Тајсић.) Из Гуче примили смо у уторник 3. о. м. овај телеграм: *Ранко Тајсић мокс премину.* — Мир и покој измученој души овог дугогодишњег борца за уставност и народна права његове нашањене Отаџбине!

(Из Управе вароши Цетиња.) Пропале и ове недјеље било је страница на Цетињу 119, и то из: Америке 1, Аустрије 85, Италије 11, Инглешке 6, Русије 1, Србије 4, Њемачке 5, Француске 5, Холандије 1.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

Биоградски догађаји.

ЖЕНЕВА, 3 јуна. — По листовима. Краљ Петар је до сад званично извјестио о свом избору руског Цара италијанског Краља и црногорског Књаза, а друге владе оце најје још.

БИОГРАД, 3 јуна. — На јавну вјерности и оданости од стране народне скупштине, Краљ Петар одговорио је предсједнику скупштине Велимировићу: Народна скупштина обавезала ме за навјек привањем и благодарношћу; бићу увијек први представник народне слободе и највјернији заштитник Устава и права народне скупштине.

БИОГРАД, 3 јуна. — И ако је општинско вијеће издало прокламацију, варош не изгледа ипак особито свечано ушљед ванредне апатије већине становништва. Освјетљење вароши није било синоћ особито сјајно, музика је свирала улицама, који су мало за тијем због кише остале пусте.

БУКУРЕШТ, 4 јуна. — Тврди се, да се је навад неколико дана Краљ румунски одрекао пласништва шестог српског пјенадијског пука.

ЖЕНЕВА, 4 јуна. — Руски Цар упутио је Краљу Петру шљеду депешу: Чувши, да су Вас сенат и народна скупштина једногласно прогласили за Краља, изјављујем Вашем Величанству жеље,

брани, те позива друштво људско, да му притече у помоћ и да га избави из каља, у који се већином без своје кривице заглибио.

Исто тако је вриједно посјетити и гроб највећег руског муанчара И. М. Глинке, изнад којег се диже споменик старо-грчког класичног стила с лиром истага стила и натписом: „Славя, славя, свята Русь...“ Грб је ограђен гводезом оградом, на којој су староруски прифтом, а умјетничком работом исписани натписи свију његових анамених дјела, као што су: „Жизнь за царя“, „Русланъ и Людмила“, „Камаринская“, „Арагонская хата“, „Ночь въ Мадридѣ“. На средини ове ограде стоје у полукругу размјештени неколико спопова аракова на којима су исписане ноте с потписом ријечи из pjesме: „Про славу руској земли, брагаите струни золотыя“.

Од многих градских цркава, на првом мјесту споменућу Исакијеву саборну цркву — највећу и најбогатију цркву у цијелом православној свијету. Она је подигнута у у ренесанс-стилу и хармоничка цјелина величане и простоте њезине чине ју једним од највеличанственијих украса Петрограда. Храм овај посвећен је св. Исакију Далматском и темељ му је положен за владе Александра I. године 1818. Градио се по плану архитекта Монферана, пуних четрдесет година и тек је 1858 године довршен. На њему су радили највећи руски умјетници прве половине XIX вијека. Колосална ова зграда има облик четвороугаоника, на горњој страни којег се налази позлаћено кубе византијског стила, са гранитним колонама, а на сваком углу крова стоји по једна кула.

Са сваке стране ове огромне зграде налазе се умјетнички израђени портали, који су украшени огромним гранитним

које гајим за срећу Ваше особе и Ваше отаџбине. Нека Вам Бог буде у помоћ у свему што будете предузимали за благостање Вашег народа.

ЖЕНЕВА, 4 јуна. — Тврди се, да је скупштина ваључила, да ни један од онијех, који су учествовали у државном преврату, не може бити кажњен. Краља Петра не треба да занимају догађаји, који су се збили прије његовог проглашења а народна скупштина у својој резолуцији већ је изјавила благодарност војци.

ЦАРИГРАД, 4 јуна. — Посланик аустро-угарски изјавио је Портти, да ибор Петра Карађорђевића јемчи, да се нема бојати никаквих заплега, а споравум између Русије и Аустрије најбоље је јемство за то. Порта је добила исто такву изјаву и од стране Русије. Вијест, да је велики вебир дао Грујићу увјерење о пријатељском расположењу према новој влади, кад му је овај званично саопштио о смрти краља Александра нетачна је. — Порта није давала никакву сличну изјаву, но се држала резервисао. Тек сад послје увјерења Аустро-Угарске и Русије и послје једногласног избора Краља Петра, званични кругови изјављују, да ће Порта, као и друге силе, признати новог Краља без устезања.

БИОГРАД, 4 јуна. — Данас прије подне новинари су добили доволу, да могу посјетити стари Двор. Утисак је страпан; у салама, које воде к спаваћој соби краљевскога цара виде се трагови од бомба и динамита; у спаваћој соби налази се на тавану и зиду против врата много зрнобојина и зрна од револвера; у собица, која је широка 2 метра, и у којој је убијен краљевски пар налазе се на паркету трагови крви. Хаљине краљичине висе на свом мјесту, а у соби дворскога љекара налази се окрвањена краљичина огрлица.

БИОГРАД, 4 јуна. — Тврди се, да је јутрос министру Чарикову дошла депеша од Цара у којој Цар поздравља Карађорђевића као Краља Србије.

Карађорђевић телеграфирало је општинском вијећу, да је радостан, што ће послје толико година доћи опет у Биоград. Вијеће је ријешило, да пошаље депутацију у Беч, која ће Краља Петра тамо поздравити.

БЕЧ, 4 јуна. — Краљ Петар управо је Францу Јосифу шљеду депешу:

Сире! Хитам да извјестим Ваше Величанство о мом ступању на при-

стубовима, којих свега има 112, сваки по 160.000 кг. тежине. Цијело здања и споља и изнутра обложено је мрамором. Велико звоно је тежко 36.000 кг. без клатна. У храм се улази на троја врата, која су по својим размјерима највећа на цијелој свијету, а и по умјетничкој изради барелефа, који се налази на њима, ријетко им је пара наћи. Врата се ова о највећим празницима отварају сасвим, иначе се улази на један у њима иејечени дио. Дужина је храма, изнутра 86 метара, ширина је 67 метара, а висина је до свода, кубета 91 метар, с крстом пак заједно висина храма око 105 метара. Иконостас главног олтара је величанствен, јер је већи дио икона најфинија своје врсте мозајик работа. На њему се налази неколико зелених малихитних колона, свака по четири метра висине, а уз царске двери налазе се двије у цијелом свијету јединствене колоне од лапис-лазура.

Црквене утвари су ријетке драгоцености од самог алата и сребра, доста је наменути да сребрни модел, који је позлаћен и служи за чување светих дарова сам стаје 50.000 рубаља (75 хиљада фр.). Вриједност цијелога храма процијенена је на 70.000.000 круна. Штета је велика, што у храм не додире довољно свјетлости, те се многи извршни детаљи у украсу не могу добро разгледати, и што је земљаште, на којем је храм подигнут, подводно те се спуста, усљед чега храм непрестано пуца, те стална комисија инжењера непрестано мора да бдије, да се каква већа несрећа не догоди.

(Наставиће се.)

јесто Србије. Поват једнодушним гласом Сената и Скупштине, ја коју да обнови традиције мојијех предака и надам се, да ћу доијети мојој земљи слободу и благостање. С највишим поштовањем молим Ваше Величанство, да имате према мени оне осјећаје симпатије, које сте имали према мом оцу до његове смрти. Ако ме удостојите тијех осјећаја, испуњење мојијех новијех дужности биће ми лакше, а тврда ми је намјера, да их васлужим.

Петар.

Франц Јосиф одговорио је:

Њ. В. Краљу Петру — Женева.

Цијенећи што је Ваше Величанство похитало, да ме обавјести о ступању на пријесто Србије, ја Вас без одлагања увјеравам о потпуној мојој симпатији и жељама, које гајим за Вас, да Ваше краљевање буде дуго и сретње и да успијете у племенитој мисији, која Вам је у дио пала, те да успоставите мир и поредак у тој несретној земљи која је тако страшно измучена мивом унутрашњих трговица и да је уздигнете из дубине пропасти, у којој је сада пред очима образованог свијета упала злочиним нечувеним и мрским. Радећи дакле на томе, Ваше Величанство може рачунати на моју помоћ и пријатељство и бити увјерено, да ће и мени бити ваљда на срцу као Вама, да се одржи и утврди добро сусједство, које одавна веже наше двије земље.

Франц Јосиф.

ЖЕНЕВА, 5 јуна. — „Женевски Журнал“ доноси шљеду прокламацију Краља Петра, управљену на народ српски: Милошћу Вожејом и вољом народа поват сам на пријесто мојих предака. Покоравајући се народној жељи, ја данас ступам на пријесто Србије. Сматрам за прву дужност вахвалити Богу на његовој милости, а у исто вријеме надам се, да ће велике силе признати мој избор на пријесто тијем прије, што је тај избор извршен законито и што сам се ријешо, да уведем Србију у нову еру мира, реда и благостања. Изјављујем и дајем моју краљевску ријеч, да ћу поштовати права свију. Учинићу све што је могуће, да будем владалац уставни и чувар законџ и благостања мога драгога народа. Због овога, овом првом Мојом прокламацијом позивам све старешине црквене, грађанске и војничке, да свако остане на своме мјесту, препоручујући им да врше повјерене им дужности. Објављујем, да предајем заборану све личне ствари, које се зблише за потоњијех 40 година због ванреднијех прилика. Сваки прави Србин наћи ће у мојој влади потребиту заштиту за свој морални и материјални живот и опстанак. Девиза моје династије била је увијек: „За крст чисти и слободу властну!“ Са том девизом, коју ми налаже војска и црква православна, ступам на трон Србије као Петар I. Краљ Србије, Молим Бога да излије своју милост на мој народ, којему шљедом моје срдачне краљевске поздраве.

Полазак Краљев по прилици одложен је за већељу.

БИОГРАД, 5 јуна. — Измјене у уставу од 1888 усвојила је скупштина са 113 против 3 гласа, а сенат једногласно. Депутација ће кренути у Женеву 5 јуна и предати Краљу копију новог устава. Послје његова доласка у Биоград, који се очекује у сриједу, Краљ ће у свечаној сједници народне скупштине потписати оригинал устава и положити заклетву.

ПЕТРОГРАД, 5 јуна. — Званично се објављује, да Русија призваје Петра Карађорђевића за Краља Србије, обавезујући га, да прије свега казни краљеве убице.

БИОГРАД, 5 јуна. — Страховање о будућем развиту потонњих догађаја почиње бивати мање, усљед једнодушног избора Краљева од

страхе скупштине и сената. као и због тога што су новог Краља готово сви владоци срдачно поздравили. Народ увиђа, да је опасна крива прошла и да ће без сумње настати боља будућност за народ српски. Примљена је оставка генерала Богдановића на предједништво Држ. Савјета и на сенатски мандат.

ЖЕНЕВА, 6 јуна. — Краљ Петар примио је послје подне пријатељне му на службу официре, које је задржао на обједу. Одлазак Краљев за Биоград коначно је утврђен за понедељник у вече, а стићи ће у Биоград у сриједу послје подне. У руској цркви у Женеви било је јуче свечано благодарење за Краља Петра, коме су осим Краља Петра присуствовали консул руски и колонија руска и српска. На црквеним вратима дочекао га је протојереј и благословио га је.

ПЕТРОГРАД, 6 јуна. — Цар је наредио дворску короту од 27 дана за покојним Краљем Александром и Краљицом Драгом.

БЕЧ, 7 јуна. — Депутација од српске народне скупштине стигла је овдје синоћ и одмах отпутовала за Женеву. Истијем влаком стигле су и сестре Краљице Драге, које се колима одвезоше у град.

ЛОНДОН, 7 јуна. — Лорд Лангдаун одговарајући на питање, узгласа се догађајима биоградским и додаје, да није никакав ваједнички корак од ведесила чињен поводом тих догађаја. Било би увалудно да Инглешка учини такав предлог; што се тиче дипломатских одношаја, ми немамо намјеру, да те одношаје подржавамо с лицима, која су учествовала у потоње догађаје. Заступник инглешки остаће у Биограду само да pazi инглешке интересе и ток догађаја, а инструкције су му дате да ограничи односе с властима на ово што је најпотребитије и да не учини ништа, што би се могло тумачити као званично признање владе, невиност које у крвавом чину мора се још доказати, или као признање оне власти, која буде успостављена мјесто старе династије. Француска, Њемачка и Италија држе се истог гледишта као и Инглешка. Инглешка влада обавијештена је, да су Русија и Аустро-Угарска готове да признају нову владу. Ми нијесмо били вољни, да инглешки посланик буде присутан свечаној инсталацији нове владе и жардени смо му, да за вријеме остави Биоград.

ПЕТРОГРАД, 7 јуна. — Данас је држат парастос у Казанској цркви за покој душе краља Александра и краљице Драге; присуствовали су: српски отправник послова, бугарски агент и мноштво народа.

ПЕТРОГРАД, 3 јуна. — Књаз Урусов, гувернер Тамбовски, наименован је за привременог гувернера у Бесарабији.

БУДИМПЕШТА, 3 јуна. — У парламенту изјавио је министар предједник Сел, да је цијело миши отарство у недељу дало оставку, коју је Бесар примио. У исто вријеме предлаже Сел, да се парламент одложи до састава новог министарства. Предлог је примљен, сједница ваључена.

БУДИМПЕШТА, 4 јуна. — Поговара се, да ће граф Стеван Таса саставити ново министарство.

РИМ, 4 јуна. — Листови пишу, да је Занардели на челу примио, да састави ново министарство.

ЦАРИГРАД, 4 јуна. — Порта је јуче јавила руском и аустријском посланику о новом сукобу са усташима.

БУДИМПЕШТА, 5 јуна. — Званично се јавља, да је Бесар примио оставку цијелог министарства, уз потпуно признање њихове ваздуге.

БЕЧ, 6 јуна. — Бесар примио је јутрос министра Фејерварија па за тим графа Стевана Тису. Овај потоњи изјавио је, да не би могао јемчати за већину у парламенту, која би била за министарство, с тога благодари на повјереној му мисији. Бесар увео је ту изјаву на знање.

РИМ, 7 јуна. — Листови јављају да ће Занарделијев кабинет остати на влади.

СТЈЕЧАЈ.

Великој Гимназији на Цетињу потребна су још два професора у шк. год. 1903—4 и то:

1. За класичну филологију уз један живи језик (српски, руски, њемачки, француски и талијански);

2. За природне науке уз математику и физику.

Професорска је основна плата 2000 круна годишње и уз то 400 круна додатка; три петогодишње повишице по 400 круна, а двије по 600.

Послије 30 година службе наставник добија пензију од 4400 круна. Ко би и даље остао у служби, к пензији од 4400 круна додавало би се још годишње 600 круна награде и додатка.

Пријаве прима Управа Гимназије до 1 августа о. г. по старом календару.

Цетиње, 24 маја 1903 год.

К. Ц. Министарство Просвјете.

ОБЈАВА.

Швајцарско Савезно Вијеће извјестило је ово Одјелење, преко Главне Управе швајцарских Пошта, да британски протекторат „Nigeria du Sud“ пристаје, почевши од 1. Октобра 1903 године, на вапантионски аранжман о разјени писاما и кутија са означеном вриједношћу.

Број 2805.

Цетиње, 5/18 Јуна 1903 год.

Из Поштанско-телеграфског Одјелења К. Ц. Министарства Унутр. Дјела.

ОБЈАВА.

Швајцарско Савезно Вијеће извјестило је ово Одјелење, преко Главне Управе швајцарских Пошта, да британски протекторат „Somaliland“ почевши од 1. Јуна 1903. г., приступа општој међународној поштанској конвенцији, закљученој у Вашингтону 15. Јуна 1897. године.

Број 2806.

Цетиње, 5/18 Јуна 1903 год.

Из Поштанско-телеграфског Одјелења К. Ц. Министарства Унутр. Дјела.

ОБЈАВА.

Почињући од понедељника 9. Јуна п. с. к., Поштанско-Телеграфско Одјелење мјесто дилиженце употребљиват ће Отомобил, по увиђавности, на свим линијама на измјеници, тако како ће се што скорије привикнут путници.

Даје се на знање, како путницима тако и народу да опасности нема никакве, једино треба се уклањати са стоком чим се чује на далеко знак да долази Отомобил, и то никад при парапету, јер стока може престрашити и паут низ парапет.

Отомобил ће полазити за сад, у истом распореду дилижанце са свих главних штација: Цетиња, Подгорице, Никшића и Котора, а све друге штације бити ће обавјештаване редовно телеграфским путем о

пролазу, како би се путници могли примати.

Цијене ће за сад бити исте као на дилиженци.

Само за шест путника ће се издавати билета

Ради сигурности, путоват ће се са најумјеренијом брзином.

Број 2780.

Цетиње, 5. Јуна 1903. год.

Из Поштанско-телеграфског Одјелења К. Ц. Министарства Унутр. Дјела.

ОБЈАВА.

У уторник 24 Јуна ове године од 3 до 6 часова послје подне у канцеларији Команде стојеће војске, давати ће се на јавној лицитацији контрати: меса, ориза, папире, кафе, цукра, масти, пасуља, уља слатког и т. д. у оноликој количини, колико буде потребито за издржавање стојеће војске на Цетиње од 1. Августа текуће до 1. Августа идуће 1904. г., за све овђе именоване, осим уља и пасуља, а за ово двоје од 15. Августа све до 15. Августа идуће 1904. године.

Месо ће се лицитирати по себе, а све остало у једној групи.

Подузимачу меса тражи се кауција од *десетотине милиона у готовом новцу или триста у сигурној вилези.*

Подузимачу од све остале хране *стотину милиона у готовом новцу или стотину и педесет у сигурној вилези.*

Примједба. — Ко подуме ове контрате имаће првијенство при једнакој цијени, кад се буде лицитирало за издржавање и баталиона у Подгорицу.

Број 1686

Цетиње, 7. Јуна 1903

Команда Стојеће војске

Службене Објаве.

ОГЛАС.

Јавна продаја непокретности Бећа Николина Поповића из Врбике извршиће се 15 јула и 15 августа тек. год Види оглас у „Глас Црногорца“ број 4. од 20 јануара 1903 год.

Број 113.

Медун, 30 маја 1903.

Кап. Илија Л. Поповић.

ОГЛАС.

Иноси се на јавну продају доље описане непокретности, Вида Р. Радосевића из Клопота, које су процијењене круна 460.

Продаја извршиће се код подписатог у Вилац.

За продају одређени су три рока. Први 20 јуна, други 20 јула, трећи 20 августа у 11 сати пред подне.

На прва два рока неће се продати испод процијењене вриједности, а на трећем и ниже али никако испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности.

Сваки лицитант дужан је подложити јемство од 10% од процијењене вриједности непокретности.

Позивају се сви они који имају на непокретност какво реално право, дужникови повјериоци и они који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У тако зване разбојно $\frac{1}{8}$ рала 1 коса ливаде у два листосјека горе шумове, граничи од југа, запада и истока комуном сеоским а од сјеверне стране земљом истога Вида.

Број 73.

Братоножићи, 19 маја 1903 год.

Заступ. кап. Перо Б. Беленић.

Р 152

Бр. 121

1—2

Приватне објаве.

ОГЛАС.

Одобрењем Министра Предједника Господина Војводе Божа Петровића од 1. Маја 1903 год. број 677.

Варошници Жабљак, дозвољен је пазар свакога четвртка.

Иа обира што ће већином бити живог и друго на овом пазару. сматрам за дужност ово обавијести аваницијем путем Број 60.

Жабљак, 3 Маја 1903 год.

Кап. Урош Ђ. Шауљћ.

Р 51.

Бр. 50

2—3

ОГЛАС.

Овијем јављам свијема у опште без равлике, ко што има правити од фирме „Дворск.г аиштекера Јоца Дреча“ да изволи пријавити се потписатоме реди исплате вајдаље до 1. Јулија ов. год.

У исто вријеме позивам све дужнике исте фирме да изволе ми дугујућу свогу до истога рока исплатити.

С поштовањем

синовиц

Тодор Дреч.

Р. 53

Бр. 51

2—2

ЧИТАЈ СРБИНЕ НЕЋЕШ СЕ КАЈАТИ!

Најбољи избор за куповање.

српско-православних црквених утвари и то: свијетлих и црних одежа, неба литија, барјака, полијелеја, крстова, путира, кадоница, вјетехљебница, њивота, рипида, целивањих и сечајских икона, руских икона у разним врстама, историјских слика и т. д. и т. д.

Израђујем најбогатије иконостасе и Христове гробове — по врло умјереној цијени —

За господу свештенике одежа, шепира, појасова и камилавки; свештеничке каљине израђујем добро и тачно, пошто имадем врло вјештог кројача. — На захтијевање шаљем илустровани ценовник, обавјештаје и различите мустре на усуд, а код већих послова поднама раане робе, мустре, цртеже и предрачуна о својем трошку, без да је дотични обавезан да трговину учини.

Поруке извршујем одмах најтачније и најсавјесније *Илустровани ценовник шаљем у крстопошту бесплатно.* — Молећу за обилате поруџбине, јесам

с поштовањем

Никола Ивковић.

У Новом Саду, у Дунавској улици.

П. п.

52

2—6

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Из преголемих жалости јављајући, да је наш најта незаборављени су-руг — односно отац:

ПЕРО ЂОКОВИЋ

предао Богу душу у четрдесет-осмој години живота — ноћу 29—30 маја у три сата по поноћи, — сматрамо за обиту дужност — најсрдачније изјавити своју вјечиту благодарност свим кумовима, пријатељима и познаницима покојниковим и читавом Никшићском грађанству и члановишту, који су својим присуством увеличали спровод до вјечне куће покојнику

Нарочита хвала госп. поручнику Јашу Ненадовићу, који је својом властелинском племенитошћу и дружељубљем указао достојну почаст праху свог покојног аељака и примјетну утјеху увијекљенима

Уопште — хвала свима и свакоме, који нам у овој несрећи своје сажалење ма којим начином изјавише.

Никшић, 30/V 1903.

Ожалошћени:

супруга: Стана; синови: Милутин, Драгиша, Милан; шћер: Милка, са осталом родбином.

Р. 125

Бр. 53

1—1